

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: PO-3Sa/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8021200602
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:8021200602.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Ing. Lenkou Figulovou v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX D. E. F., právne zast. AK MAZANEC, s. r. o., so sídlom Metodova 3331/12, 080 01 Prešov, IČO: 53 494 920, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností – pracovisko Košice, Zádielska 2, 043 32 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. G./H. zo I. XX.XX.XXXX, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX, ako aj rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pracoviska Sabinov č. B./XXXX/XXXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX a vec v r a c i a orgánu nižšieho stupňa na ďalšie konanie.

II. P r i z n á v a žalobkyni právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

I.
Administratívne konanie

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pracovisko Sabinov (ďalej aj „orgán prvého stupňa“) rozhodnutím zo dňa XX.XX.XXXX č. B./XXXX/XXXXX-XX v zmysle § 40 ods. 1 a § 45 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene o doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP“) rozhodol o odňatí peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou je A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D. E. F. (ďalej aj „posudzovaná osoba“) s účinnosťou od 01.05.2021, ktorý poberá žalobkyňa vo výške 476,74 Eur a o zastavení jeho výplaty počnúc 01.05.2021.

2. Príspevok na opatrovanie bol posudzovanej osobe pôvodne priznaný v roku 2006, keďže v tom čase bola posudzovaná osoba odkázaná na celodennú opateru inou fyzickou osobou v dôsledku stavu po autonehode, kedy bola prevažne ležiaca a polohovaná.

3. Orgán prvého stupňa vydal rozhodnutie na základe komplexného posudku č. B./XXXX/XXXXX-XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, v zmysle ktorého je posudzovaná osoba aj naďalej fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ale nie je odkázaná na opatrovanie. V dôsledku rehabilitácie a liečby od roku 2006 došlo k úprave a stabilizácii zdravotného stavu posudzovanej osoby v porovnaní s predchádzajúcim posudzovaním, a v súčasnosti má posudzovaná osoba obmedzenú schopnosť sebaobsluhy len pri niektorých úkonoch. Na základe posúdenia predloženej lekárskej dokumentácie posudkový lekár dospel k záveru, že odkázanosť posudzovanej

osoby na pomoc inej fyzickej osoby v dôsledku praktickej slepoty oboch očí dosahuje v hodnotení Barthelovho indexu stupeň II (počet bodov 85) podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o sociálnych službách“). Keďže odkázanosť posudzovanej osoby nepredstavuje rozsah starostlivosti zodpovedajúcej stupňu V alebo VI zákona o sociálnych službách, preto v zmysle § 14 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP nie je posudzovaná osoba odkázaná na opatrovanie a orgán prvého stupňa nenavrhol kompenzovať oblasť sebaobsluhy peňažným príspevkom na opatrovanie.

4. Proti rozhodnutiu orgánu prvého stupňa podala žalobkyňa odvolanie zo dňa 26.04.2021, v ktorom namietla, že zdravotný stav posudzovanej osoby sa nezlepšil a trpí aj ďalšími diagnózami, v dôsledku čoho potrebuje 24-hodinovú opateru.

5. Žalovaný preskúmal napadnuté rozhodnutie orgánu prvého stupňa a toto potvrdil rozhodnutím č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX, vychádzajúc zo záverov uvedených v komplexnom posudku č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX. Miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby podľa časti VI.2. prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP je pre praktickú slepotu oboch očí 80%, a preto je posudzovaná osoba považovaná za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Sociálna posudková činnosť bola vykonaná zamestnankyňou žalovaného dňa 02.07.2021 telefonicky, vzhľadom na vývoj epidemiologickej situácie súvisiacej s ochorením Covid-19, a to rozhovorom vedeným so žalobkyňou (so súhlasom posudzovanej osoby). Na základe bodového hodnotenia na určenie stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach posudzovaná osoba dosiahla podľa Barthelovho indexu stupeň III s počtom bodov 75, čo predstavuje pomoc inej fyzickej osoby v rozsahu 4-6 hodín denne. Keďže stupeň odkázanosti posudzovanej osoby nie je V alebo VI prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, preto nie je naďalej odkázaná na opatrovanie. Vzhľadom na uvedené žalovaný nenavrhol ďalej kompenzovať dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia posudzovanej osoby peňažným príspevkom na opatrovanie.

II.

Konanie na správnom súde

6. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala v zákonom stanovenej lehote správnu žalobu zo dňa 18.11.2021, doručení Krajskému súdu v Prešove ako v tom čase vecne a miestne príslušnému správne súdu toho istého dňa, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného ako aj orgánu prvého stupňa. Žalobkyňa v žalobe namietla, že orgán prvého stupňa rozhodol len na základe telefonického rozhovoru vykonaného povereným pracovníkom s osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, a na základe jeho subjektívneho názoru vydal orgán prvého stupňa rozhodnutie. Žalobkyňa ďalej poukázala na časť komplexného posudku zo dňa XX.XX.XXXX (č. G./H. pozn.) vypracovaného žalovaným, kde miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby bola stanovená na výšku 80% a napriek tomu žalovaný nenavrhol peňažný príspevok na opatrovanie ani kompenzácie, pričom aj tento komplexný (nesprávne uvedené ako kompenzačný) posudok bol vypracovaný telefonicky pracovníkom žalovaného, bez náležitého fyzického vyšetrenia osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

7. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že v rámci administratívneho konania so žalovaným spolupracovali, na jeho výzvy reagovali a predkladali dôkazné materiály na preukázanie svojich tvrdení, s cieľom odstrániť nedostatky rozhodovacej činnosti orgánu prvého stupňa. V tejto súvislosti žalobkyňa namietla, že zo strany orgánu prvého stupňa pri posudzovaní zdravotného stavu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím ani raz neboli vyžiadané lekárske správy a následne zohľadnená komplexná lekárska dokumentácia, pričom orgán prvého stupňa rozhodol na základe nedostatočného zistenia skutkového stavu. Keďže žalovaný rozhodnutie orgánu prvého stupňa potvrdil, aj toto konanie podľa názoru žalobkyne trpí vadou nedostatočného zistenia skutkového stavu.

8. Žalobkyňa vidí nezákonnosť rozhodnutí žalovaného a orgánu prvého stupňa v ich nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov (191 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“), z dôvodu, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e) SSP) a z dôvodu, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom

verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP), čo dostáva ju aj posudzovanú osobu do existenčných problémov a z uvedených dôvodov navrhovala, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie orgánu prvého stupňa a žalovaného zaviazal nahradiť žalobkyni trovy konania.

9. K žalobe sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 13.01.2022, v ktorom poukázal na to, že posúdenie hmotnoprávných podmienok odňatia dotknutého peňažného príspevku je výsledkom lekárskej a sociálnej posudkovej činnosti, v rámci ktorej bol posudzovanej osobe určený III. stupeň (75 bodov) odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v hodnotení Barthelovho indexu podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách. Žalovaný zároveň zdôraznil, že pre splnenie podmienok na priznanie peňažného príspevku na opatrovanie by posudzovaná osoba musela v hodnotení Barthelovho indexu dosiahnuť 44-0 bodov, t.j. V. alebo VI. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a v priebehu dňa by musela byť odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v rozsahu až 8 - viac ako 12 hodín. Z uvedeného však vyplýva značný rozdiel medzi stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby určeným pre posudzovanú osobu a stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby podmieňujúcim priznanie peňažného príspevku na opatrovanie – posudzovaná osoba sa v uvedenom hodnotení sebaobslužných úkonov ani nepriblížila k stupňu odkázanosti podmieňujúcemu priznanie peňažného príspevku na opatrovanie.

10. Žalovaný vo vyjadrení ďalej uviedol, že sociálny prieskum v rámci sociálnej posudkovej činnosti bol vykonaný telefonickou formou, a to na základe Opatrenia Generálneho riaditeľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava na predchádzanie vzniku a šírenia COVID-19 a na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Bodové hodnotenie v zmysle Barthelovho indexu vykonal posudkový lekár žalovaného za striktného zachovania spôsobu posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách. Nejde pritom o formálne právne posúdenie, ale o vysokošpecializované odborné posúdenie zdravotného stavu a z neho vyplývajúcich sociálnych dôsledkov pre posudzovanú osobu.

11. Žalovaný ďalej poukázal na to, že posudkový lekár mal k dispozícii celú posudkovú dokumentáciu, t. j. bola komplexne zhodnotená celá doložená zdravotná dokumentácia vrátane všetkých lekárskeho nálezu priložených k odvolaniu a v súlade so zdravotnou dokumentáciou posudzovanej osoby bol dňa 03.08.2021 vypracovaný lekársky posudok č. G./G./XXXX/XXXX (tvoriaci podklad pre vypracovanie komplexného posudku č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX). Tento lekársky posudok podľa tvrdenia žalovaného spĺňa všetky požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti, nie je v rozpore s diagnostickými závermi, ktoré vyplývajú z predložených odborných lekárskeho nálezu, vysporiadava sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, je preto dostačujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia.

12. V súvislosti s námietkou žalovanej k správnosti medicínskych záverov posudkového lekára žalovaný poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej posúdenie miery funkčnej poruchy patrí výlučne do právomoci príslušných posudkových lekárov, a títo posudzujú aj odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

13. K námietke žalobkyne, že rozhodnutia správnych orgánov sú v rozpore s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím žalovaný uviedol, že ide len o subjektívne tvrdenie bez akejkoľvek špecifikácie. Žalovaný nepovažuje za relevantnú tiež námietku ohľadom „existenčných problémov“ žalovanej a posudzovanej osoby po tom, ako jej bol odňatý príspevok na opatrovanie, nakoľko účelom tohto príspevku je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti, pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, za podmienok a v oblastiach ustanovených zákonom, nie riešenie existenčných otázok.

14. Nakoľko žalovaný považuje napadnuté rozhodnutie za plne súladné s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, Ústavou Slovenskej republiky a inými právnymi predpismi, žalobu považuje za nedôvodnú a žiada ju zamietnuť.

15. K vyjadreniu žalovaného sa žalobkyňa vyjadrila podaním zo dňa 03.10.2022, v ktorom zotrvala na svojich tvrdeniach uvedených v žalobe. Zároveň poukázala na ďalšie zdravotné problémy posudzovanej osoby, o čom predložila aj lekárske správy, pričom zdôraznila, že nemá inú možnosť, ako zabezpečiť

starostlivosť o posudzovanú osobu inak ako osobne, a odňatie príspevku na opatrovanie jej spôsobuje existenčnú krízu, nakoľko pre zdravotný stav posudzovanej osoby sa nemôže riadne zamestnať.

16. K vyjadreniu žalobkyne (replike) sa žalovaný nevyjadril.

17. Správny súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 06.12.2023. Právny zástupca žalobkyne zotrval na svojich tvrdeniach a uviedol, že v roku 2021 požiadali manželia B. o príspevok na mobilný telefón, pričom došlo k prehodnoteniu aj príspevku na opatrovanie a k zmene stupňa odkázanosti V na stupeň II-III, v dôsledku čoho správny orgán rozhodol o odňatí príspevku po 15 rokoch jeho poberania. Poukázal tiež na to, že mu nebolo doručené Stanovisko posudkového lekára, na ktoré poukazuje vyjadrenie žalovaného z januára 2022 a zároveň predložil ďalšie listiny ako dôkazy. Zástupca žalovaného poukázal na písomné vyjadrenie z 13.01.2022 ako aj Stanovisko posudkovej lekárky A. J.. Podľa jeho názoru je rozhodnutie preskúmateľné, nakoľko jeho súčasťou je aj vyhodnotenie K. indexu, na základe ktorého bola posudzovaná osoba hodnotená, či je naďalej odkázaná na peňažný príspevok na opatrovanie, pričom dosiahla stupeň III. Z uvedených dôvodov považoval žalobu za nedôvodnú.

18. Právny zástupca žalobkyne v podaní zo dňa 11.12.2023 poukázal na komplexný posudok č. B./XXXX/XXXXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, konkrétne na konštatovanie, že „Pán B. je z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia odkázaný na sprievodcu. Termín opätovného posúdenia zdravotného stavu nie je potrebný.“ V tejto súvislosti zároveň namietal prekvapivé opätovné prehodnotenie zdravotného stavu posudzovanej osoby v čase pandémie COVID19, kedy bolo vylúčené navštíviť špecializovaných lekárov za účelom získania aktuálnych lekárskejších správ. Zároveň poukázal na to, že výlučne nedostatočným a neúplným preverením zdravotného stavu posudzovanej osoby vznikla situácia, kedy 2 komplexné posudky z roku 2018 a 2021 odkazovali na nemennosť zdravotného stavu a súčasne prezentovali úplne opozitné rozhodnutie. Zároveň nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že stav posudzovanej osoby bol už v minulosti nadhodnotený. Žalobkyňa v samostatnom vyjadrení, ktoré bolo prílohou podania popísala zdravotný stav posudzovanej osoby, pričom poukázala na zhoršujúci sa psychický stav posudzovanej osoby, funkčnosť ľavej stehennej kosti a inkontinencie.

19. Správny súd odročil pojednávanie (z dôvodu zabezpečenia doručenia Stanoviska posudkového lekára, na ktoré poukazuje vyjadrenie žalovaného z januára 2022 žalobkyňi, a za účelom oboznámenia sa s novými skutočnosťami), nový termín pojednávania bol nariadený na deň 07.02.2024. Právny zástupca žalobkyne zotrval na svojich doterajších tvrdeniach a poukázal pritom na rozsudok Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-3Sa/23/2021 zo dňa 20.12.2023, v ktorom sa jednalo o rovnakú dotknutú osobu. Ďalej poukázal tiež na to, že zlý zdravotný stav posudzovanej osoby bol opakovane potvrdzovaný, pričom zrazu bolo vydané opozitné rozhodnutie. Na zlý zdravotný stav posudzovanej osoby poukázala aj žalobkyňa. Zástupca žalovaného zotrval na svojich doterajších vyjadreniach, žalobu považoval za nedôvodnú a žiadal ju zamietnuť.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

20. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

22. Podľa § 134 ods. 2 písm. d) SSP, správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba.

23. Podľa § 199 ods. 1 písm. c) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

24. Podľa § 202 ods. 2 prvá veta SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

25. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

26. Podľa § 1 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len „preukaz“), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len „parkovací preukaz“) a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu.

27. Podľa § 1 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

28. Podľa § 2 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „kompenzácia“) je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu.

29. Podľa § 2 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

30. Podľa § 2 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%.

31. Podľa § 2 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.

32. Podľa § 11 ods. 9 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu, odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo z elektronických zdravotných záznamov v elektronickej zdravotnej knižke fyzickej osoby alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby.

33. Podľa § 11 ods. 10 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom.

34. Podľa § 11 ods. 18 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, ak je predpoklad, že dôjde k zmene určenej miery funkčnej poruchy, odkázanosti na kompenzáciu alebo zmene zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 18, posudkový lekár určí termín opätovného posúdenia zdravotného stavu a príslušný orgán vyzve fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím na opätovné posúdenie zdravotného stavu. Posudkový lekár neurčí fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak

- a) jej zdravotný stav je chronický s trvalým poškodením,
- b) miera jej funkčnej poruchy je definitívna,
- c) od jej ďalšej liečby nemožno očakávať zlepšenie a
- d) je predpoklad, že nedôjde k zmene jej odkázanosti na kompenzáciu.

35. Podľa § 13 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona je

- a) posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- b) posudzovanie rodinného prostredia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti,
- d) posudzovanie všetkých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a
- e) navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach.

36. Podľa § 13 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, sociálna posudková činnosť sa vykonáva, ak je fyzická osoba posúdená ako fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím.

37. Podľa § 13 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, sociálnu posudkovú činnosť vykonáva sociálny pracovník príslušného orgánu.

38. Podľa § 13 ods. 5 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, sociálna posudková činnosť sa vykonáva za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá má právo vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie svojej sociálnej situácie. Sociálna posudková činnosť sa môže vykonávať aj za účasti fyzickej osoby, ktorú fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím určí a aj v prostredí, v ktorom sa fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím obvykle zdržiava. Sociálna posudková činnosť sa môže vykonať aj bez účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ak by ju nebolo možné z dôvodu jej hospitalizácie alebo z iného vážneho dôvodu vykonať v zákonnej lehote.

39. Podľa § 13 ods. 9 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je posudkový záver, ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a návrh kompenzácie vo všetkých jej oblastiach.

40. Podľa § 14 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby na účely tohto zákona, ak je odkázaná na osobnú asistenciu, opatrovanie alebo sociálnu službu podľa osobitného predpisu.

41. Podľa § 14 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu.

10) § 49 ods. 10 a 12 a príloha č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z.

42. Podľa § 15 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje

- a) mieru funkčnej poruchy,
- b) vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,
- d) návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- e) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,
- f) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- g) termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár,
- h) odôvodnenie komplexného posudku.

43. Podľa § 39 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, opatrovanie na účely tohto zákona je pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na opatrovanie podľa § 14 ods. 4, ak tento zákon neustanovuje inak.

44. Podľa § 39 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, účelom opatrovania je zabezpečiť pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri úkonoch sebaobsluhy, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít.

45. Podľa § 40 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, ak fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím ktorá dovŕšila šesť rokov veku a je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na opatrovanie, osobne opatruje fyzická osoba uvedená v odsekoch 3 a 4, možno fyzickej osobe, ktorá opatruje, poskytnúť peňažný príspevok na opatrovanie.

46. Podľa § 45 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa odníme, jeho výplata sa zastaví alebo jeho výška sa zvýši alebo zníži, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu. Ak sa zmenia rozhodujúce skutočnosti v priebehu kalendárneho mesiaca a za časť mesiaca patrí opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške, vyplatí sa opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške za celý kalendárny mesiac.

47. Podľa § 53 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak.

48. Podľa § 53 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze.

49. Podľa § 55 ods. 6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok.

50. Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v platnom a účinnom znení (ďalej aj „správny poriadok“), v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

51. Podľa § 13 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, v čase krízovej situácie sa vykonáva sociálna posudková činnosť za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím¹⁸⁾ len v odôvodnených prípadoch a len v nevyhnutnom rozsahu.

¹⁸⁾ § 13 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

52. Podľa § 24 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, v čase krízovej situácie sa posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby pri výkone lekárskej posudkovej činnosti podľa osobitného predpisu⁴⁴⁾ vykoná bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby, ak posudkový lekár neurčí inak.

⁴⁴⁾ § 11 zákona č. 447/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

IV.

Právne posúdenie vecí správnym súdom

53. Správny súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) je počnúc 01.06.2023 súdom konajúcim v správnych veciach, na ktorý v tomto rozsahu prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove (v zmysle § 7a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 1, 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Sa/24/2021. Od 01.06.2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd

v Košiciach, vec bola náhodným výberom pridelená sudkyni ako je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia a je vedená pod sp. zn. PO-3Sa/24/2021.

54. Správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného postupom podľa § 199 v spojení s § 203 ods. 2 SSP, t. j. neformálne, dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného nebolo vydané v súlade so zákonom, a preto ho zrušil s poukazom na § 191 ods. 1 písm. c) SSP, keďže vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci ako aj na § 191 ods. 1 písm. d) SSP, nakoľko je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov. Nakoľko rovnakými vadami trpí aj rozhodnutie orgánu prvého stupňa, správny súd rozhodol v súlade s § 191 ods. 3 a 4 SSP, rozhodnutie orgánu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

55. Správny súd úvodom konštatuje, že z obsahu administratívneho spisu, ako aj z priebehu súdneho konania sú zrejmé a nesporné nasledovné skutočnosti:

- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pracovisko Sabinov rozhodnutím zo dňa XX.XX.XXXX č. B./XXXX/XXXXX-XX rozhodol o odňatí peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou je A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D. E. F. s účinnosťou od 01.05.2021, ktorý poberala žalobkyňa vo výške 476,74 Eur a o zastavení jeho výplaty počnúc 01.05.2021,

- podkladom rozhodnutia orgánu prvého stupňa bol komplexný posudok č. B./XXXX/XXXXX-XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ktorého súčasťou je lekársky posudok č. 2020/92 763 zo dňa 18.12.2020, a ktorý určil odkázanosť posudzovanej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v hodnotení Barthelovho indexu na stupeň II (počet bodov 85),

- voči rozhodnutiu orgánu prvého stupňa podala žalobkyňa odvolanie zo dňa 26.04.2021,

- o odvolaní žalobkyne rozhodol žalovaný rozhodnutím č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX tak, že odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie orgánu prvého stupňa,

- podkladom rozhodnutia žalovaného bol komplexný posudok č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX, ktorého súčasťou je lekársky posudok č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX, a ktorý určil odkázanosť posudzovanej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v hodnotení Barthelovho indexu na stupeň III (počet bodov 75).

Správny súd zároveň poukazuje na závery komplexných posudkov vypracovaných pred vydaním napadnutých rozhodnutí, avšak za platnosti a účinnosti zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP (t.j. od 01.01.2009), nakoľko ide o zhodný postup určovania podmienok pre priznanie kompenzácií ako v prípade napadnutých rozhodnutí:

Komplexný posudok č. 1/2011/12920-003 zo dňa 27.10.2011:

- miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby 90%,

- návrh kompenzácie peňažným príspevkom na opatrovanie v oblasti mobility a orientácie, komunikácie a sebaobsluhy, stupeň sebaobsluhy V.,

- termín opätovného posúdenia zdravotného stavu 31.08.2012.

Komplexný posudok č. X/XXXX/XXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX:

- miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby 80%,

- návrh kompenzácie peňažným príspevkom na opatrovanie v oblasti mobility a orientácie, komunikácie a sebaobsluhy, stupeň sebaobsluhy V. (40 bodov),

- termín opätovného posúdenia zdravotného stavu nie je potrebný.

Komplexný posudok č. B./XXXX/XXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX

- miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby 80%,

- návrh kompenzácie peňažným príspevkom na opatrovanie v oblasti mobility a orientácie a sebaobsluhy, stupeň sebaobsluhy v oblasti sebaobsluhy V. (40 bodov) – termín opätovného posúdenia zdravotného stavu nie je potrebný.

Komplexný posudok č. B./XXXX/XXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX:

- miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby 80%,

- návrh kompenzácie peňažným príspevkom na opatrovanie v oblasti mobility a orientácie a sebaobsluhy, stupeň sebaobsluhy v oblasti sebaobsluhy V. (40 bodov),

- termín opätovného posúdenia zdravotného stavu nie je potrebný,

Komplexný posudok č. B./XXXX/XXXXX-XXXX zo dňa XX.XX.XXXX:

- miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby 80%,

- návrh kompenzácie peňažným príspevkom na opatrovanie v oblasti sebaobsluhy, stupeň sebaobsluhy V. (40 bodov),

- termín opätovného posúdenia zdravotného stavu nie je potrebný.

56. Správny súd úvodom upriamuje pozornosť na skutočnosť, že podstatou správneho súdnictva je ochrana práv fyzických a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Úloha súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu (a to ani pri žalobách v sociálnych veciach), ale len preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda v tom, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Úlohou súdu je posudzovať, či si orgán verejnej správy zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti. Zákonnosť rozhodnutia je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúcemu vydaniu rozhodnutia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo 32/2014).

57. V zmysle uvedeného preto správny súd preskúmal, či administratívne konanie nevykazuje vady, ktoré mohli mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej, napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo založené na podkladoch, ktoré zodpovedajú obsahu administratívneho spisu, či bol dostatočne zistený skutkový stav, či bol následne správne posúdený a či rozhodnutie bolo náležité a zrozumiteľne odôvodnené.

58. V prejednávanej veci síce nebolo medzi účastníkmi konania výslovne sporné, že posudzovaná osoba je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 80% podľa časti VI.2. prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP v dôsledku praktickej slepoty oboch očí, v dôsledku čoho sa posudzovaná osoba považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, žalobkyňa však namietala, že zdravotný stav posudzovanej osoby nebol zistený úplne a správne. Žalobkyňa zároveň namietala, že napriek takémuto ťažkému zdravotnému postihnutiu komplexný posudok žalovaného nenavrhol peňažný príspevok na opatrovanie a ani kompenzácie, pričom poukazuje na to, že komplexný posudok bol vypracovaný telefonicky, bez náležitého fyzického vyšetrenia, teda nebol dostatočne zistený skutkový stav veci a zároveň sú rozhodnutia správnych orgánov nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, ktoré žalovaného a orgán prvého stupňa viedli k odňatiu príspevku po takmer 15 rokoch jeho poberania.

59. Správny súd ako dôvodnú vzhliadol námietku nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného ako aj rozhodnutia orgánu prvého stupňa čo do uvedenia dôvodov na odňatie príspevku na opatrovanie po tom, čo bol žalobkyňou poberaný takmer 15 rokov. Orgán prvého stupňa vychádzajúc z komplexného posudku č. B./XXXX/XXXXX-XXXX zo dňa XX.XX.XXXX vo svojom rozhodnutí konštatoval, že „Na základe predloženej zdravotnej dokumentácie a jej posúdení posudkovým lekárom posudkových činností Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov došlo u pána A. B., v dôsledku rehabilitácie a liečby od roku 2006 až po súčasnosť, k úprave a stabilizácii zdravotného stavu v porovnaní s predchádzajúcim posudzovaním a toho času má obmedzenú schopnosť sebaobsluhy len pri niektorých úkonoch. Posudkový lekár referátu posudkových činností v lekárskom posudku zo dňa 18.12.2020 konštatuje, že predložená zdravotná dokumentácia k žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu, nepodmieňuje odkázanosť menovaného na celodennú opateru inou fyzickou osobou, pričom vychádzal z predložených lekárskeho nálezov, t. j. z listinných dôkazov, ktoré dokumentujú aktuálny zdravotný stav posudzovaného. ...Posudzovaný je v dôsledku praktickej slepoty oboch očí odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby, avšak nie v rozsahu starostlivosti zodpovedajúcej stupňu V alebo VI podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.“ Následne žalovaný vo svojom rozhodnutí uviedol aj bodové hodnotenie v rámci Barthelovej indexu (počet bodov 75) vypracované v súlade s prílohou č. 3 zákona o sociálnych službách na základe odborných nálezov a sociálneho prieskumu a vychádzajúc z Komplexného posudku č. UPS/US6/SSVODPPKPC2/SOC/2021/9067 zo dňa 05.08.2021 konštatoval, že „Posudkový lekár ústredia v lekárskom posudku skonštatoval, že u posudzovaného došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, ktorý vnikol po úraze (autonehode), kde bola poloha semiaktívna, náhla strata zraku. Je síce nevidiaci, ale poloha je aktívna, orientovaný je správne, až na zrakový hendikep, a postoj je v norme. Chôdza je s pomocou paličky. Už v minulosti bol zdravotný stav nadhodnotený.“

60. Správny súd je toho názoru, že uvedené konštatovania síce na prvý pohľad dávajú odpoveď, prečo správne orgány rozhodli o odňatí príspevku na opatrovanie. Avšak vo svetle skutočností, že oprávnená osoba – žalobkyňa, poberala predmetný príspevok nepretržite takmer 15 rokov, je

takéto odôvodnenie nedostatočné, nakoľko nedáva odpovede na konkrétne otázky, neposkytuje individualizované vysvetlenie zmien, ktoré na strane posudzovanej osoby podľa názoru správnych orgánov nastali, iba všeobecne odkazuje na závery komplexných posudkov vyplývajúce z lekárskej posudkovej činnosti a sociálnej posudkovej činnosti. Je pravdou, že od priznania príspevku na opatrovanie v roku 2006 mohli nastať určité zmeny v zdravotnom stave posudzovanej osoby a to aj v pozitívnom smere (čo možno vyvodiť aj zo samotných komplexných posudkov, kedy napríklad došlo k zníženiu miery funkčnej poruchy z 90% na 80%), avšak posudzovaná osoba je stále osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 80% podľa prílohy č. 3, časť VI.2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP. S prihliadnutím na hlavné zdravotné postihnutie – praktická slepota oboch očí, ďalšie zdravotné postihnutia v dôsledku autonehody, ako aj samotné plynutie času sa správne súdu bez iného nejaví ako logický záver, že by mohlo dôjsť k zlepšeniu zdravotného stavu posudzovanej osoby do takej miery, že po 15 rokoch potreby opatrovania v rozsahu 8-12 hodín denne by bola dostačujúca pomoc v rozsahu 4-6 hodín denne.

61. Ak boli správne orgány presvedčené na základe zisteného skutočného stavu veci o závere, že u posudzovanej osoby došlo k takému zlepšeniu zdravotného stavu, že došlo k zmene stupňa jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby zo stupňa V. (40 bodov) na stupeň III. (75 bodov) alebo v prípade orgánu prvého stupňa na stupeň II. (85 bodov), bolo povinnosťou správnych orgánov jasne a zrozumiteľne špecifikovať, v čom nastalo zlepšenie u posudzovanej osoby. Bližšie vysvetlenie nevyplýva ani z komplexných posudkov a ani zo samotných lekárskeho posudkov, ktoré len stručne prebrali diagnózy posudzovanej osoby z jednotlivých lekárskeho nálezov a prepúšťacích správ a konštatovanie zdravotného stavu posudzovanej osoby – bez poukázania na tvrdené zlepšenia.

62. Podľa názoru správneho súdu bolo povinnosťou správnych orgánov klásť dôraz na dôsledné vysvetlenie tvrdených zmien v zdravotnom stave posudzovanej osoby o to viac, že rozhodnutie o odňatí príspevku sa javilo po 15 rokoch jeho poberania prekvapivé, pretože ako namietala aj žalobkyňa, tak zásadná zmena zdravotného stavu nebola predpokladaná ani podľa predchádzajúcich komplexných posudkov, nakoľko miera funkčnej poruchy posudzovanej osoby od roku 2012 bola zachovaná na 80% (vrátane aktuálneho komplexného posudku), stupeň sebaobsluhy bol opakovane určený ako V. (počet bodov 40) a zároveň v každom z minulých komplexných posudkov (s výnimkou toho z roku 2011) bolo konštatované, že termín opätovného posúdenia zdravotného stavu posudzovanej osoby nie je potrebný. Vychádzajúc pritom z ustanovenia § 11 ods. 18 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, posudkový lekár neurčí fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak je predpokladaná určitá nemennosť zdravotného stavu posudzovanej osoby.

63. Správny súd tiež konštatuje, že neobstojí argument, že zdravotný stav posudzovanej osoby bol v minulosti nadhodnotený – ak bol aj správny orgán toho názoru, taktiež uvedené tvrdenie je potrebné náležite, jasne a zrozumiteľne odôvodniť, v čom nadhodnotenie spočívalo. Iba jednoduché konštatovanie nemožno považovať za dostatočné, a z toho dôvodu za preskúmateľné.

64. Vo všeobecnosti odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy spĺňa atribúty preskúmateľnosti, pokiaľ poskytuje správne súdu dostatok dôvodov a východísk pre vecný prieskum zákonnosti správnu žalobou napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k sporným otázkam v prejednávanej veci. Len takéto odôvodnenie rozhodnutia je spôsobilé splniť svoju funkciu spočívajúcu v presvedčení adresáta tohto rozhodnutia - účastníka administratívneho konania o tom, že v rozhodnutí prijaté závery a postup orgánu verejnej správy, ktorý viedol k vydaniu rozhodnutia sú správne a zákonné. Len atribút preskúmateľnosti z hľadiska vymedzenia dôvodov rozhodnutia dáva priestor na to, aby správny súd pristúpil k vecnému prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Pokiaľ v preskúvanom rozhodnutí absentujú dostatočné dôvody prijatého záveru, nemôže ani správny súd preskúmať, na základe akých úvah, na základe akých skutočností a na základe vnímania akých súvislostí po ich vyhodnotení, dospel orgán verejnej správy ku konkrétnemu záveru. Ak uvedené v obsahu odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy nie je, nemôže to správny súd nahrádzať alebo akokoľvek dopĺňať prostredníctvom vlastných zistení a vlastných úvah. Pre každé rozhodnutie orgánu verejnej správy platí, že jeho odôvodnenie musí spĺňať požiadavku vymedzenia zákonom stanoveného minima náležitostí odôvodnenia, čo tomto prípade vyplýva z § 47 ods. 3 správneho poriadku (v spojení s § 53 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP).

65. Správny súd je ďalej toho názoru, že odhliadnuc od absencie riadneho odôvodnenia rozhodnutí, závery správnych orgánov ohľadom sociálneho posúdenia stupňa odkázanosti vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci ak dospeli k záveru, že stupeň odkázanosti posudzovanej osoby je III. (75 bodov) – rozhodnutie žalovaného, resp. II. (85 bodov) – rozhodnutie orgánu prvého stupňa. Pod právnym posúdením sa rozumie činnosť, pri ktorej správny orgán podriadi skutkový a právny stav veci pod príslušnú právnu normu a jej aplikáciou dospeje k určitému záveru. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na znenie zákona o sociálnych službách v časti prílohy č. 3, v rámci ktorej sú definované činnosti posudzované v rámci sociálnej posudkovej činnosti, pričom tieto sú rozdelené do 12 skupín – 1. Stravovanie a pitný režim, 2. Vyprázdňovanie močového mechúra, 3. Vyprázdňovanie hrubého čreva, 4. Osobná hygiena, 5. Celkový kúpeľ, 6. Obliekanie a vyzliekanie, 7. Zmena polohy, sedenie a státie, 8. Pohyb po schodoch, 9. Pohyb po rovine, 10. Orientácia v prostredí, 11. Dodržiavanie liečebného režimu, 12. Potreba dohľadu.

Postup bodového hodnotenia je pre činnosti Stravovanie a pitný režim, Celkový kúpeľ, Obliekanie, vyzliekanie stanovený nasledovne:

- 0 bodov = fyzická osoba je pri väčšine úkonov odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby
- 5 bodov = fyzická osoba je minimálne pri dvoch úkonoch odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby
- 10 bodov = fyzická osoba je schopná vykonávať všetky úkony samostatne

Postup bodového hodnotenia je pre činnosti Pohyb po rovine stanovený nasledovne:

- 0 bodov = fyzická osoba je pri väčšine úkonov pohybu po rovine odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby
- 5 bodov = fyzická osoba je minimálne pri jednom úkone pohybu po rovine odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby
- 10 bodov = fyzická osoba je schopná vykonávať všetky úkony pohybu po rovine

Postup bodového hodnotenia je pre činnosti Orientácia v prostredí stanovený nasledovne:

- 0 bodov = fyzická osoba je pri väčšine úkonov orientácie v prirodzenom prostredí odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby
- 5 bodov = fyzická osoba je minimálne pri dvoch úkonoch orientácie v prirodzenom prostredí odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby
- 10 bodov = fyzická osoba je schopná vykonávať všetky úkony orientácie v prirodzenom prostredí

Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že podľa jeho názoru došlo zo strany správnych orgánov k nesprávnemu posúdeniu jednotlivých skupín a následnému určení ich bodového hodnotenia v zmysle predpokladaného zákonom. Konkrétne správny súd poukazuje na oblasti – Stravovanie a pitný režim, Celkový kúpeľ, Úkony obliekania a vyzliekania, Pohyb po rovine, Orientácia v prostredí, kde v Dotazníku pre účely spôsobu posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej osoby pri jednotlivých činnostiach zo dňa 02.07.2021 sociálny pracovník žalovaného udelil počet bodov 5, pričom je zrejmé, že posudzovaná osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri väčšine tam uvedených činností, prípadne aj úplne pri všetkých, a preto v zmysle prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách by uvedenému nemalo zodpovedať hodnotenie 5 bodov. Správny súd sa nestotožňuje s aplikáciou bodového hodnotenia aj pri iných skupinách činností, ktoré taktiež hoc aj nie v tak zásadnom rozsahu, považuje za nadhodnotené. Nesprávnu aplikáciu zákona čo do bodového hodnotenia je možné vyvodiť aj v súvislosti s dotazníkom vypracovaným sociálnym pracovníkom orgánu prvého stupňa napriek tomu, že tento sa na prvý pohľad javí, že záver o bodovom hodnotení bol urobený správne čo do krúžkovania činností, pri ktorých posudzovaná osoba potrebuje pomoc, avšak iný záver je možné vyvodiť s prihliadnutím na slovné poznámky uvedené v rámci niektorých skupín respektíve činností. Uvedené taktiež vzhladol správny súd ako nedostatok majúci za následok nezákonnosť napadnutých rozhodnutí.

66. K námietke žalobkyne, že zdravotný stav posudzovanej osoby bol posúdený v jej neprítomnosti, len na základe telefonického rozhovoru správny súd uvádza, že je potrebné rozlišovať medzi lekárskou posudkovou činnosťou a sociálnou posudkovou činnosťou. V súvislosti s lekárskou posudkovou činnosťou zároveň poukazuje na § 11 ods. 9 a 10 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, v zmysle ktorého posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu, odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo z elektronických zdravotných záznamov v elektronickej zdravotnej knižke fyzickej osoby alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby. Posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom. V prejednávanej veci nebolo preukázané, že by žalobkyňa alebo posudzovaná osoba v

priebehu administratívneho konania žiadala o posúdenie zdravotného stavu posudzovanej osoby v jej prítomnosti. Správny súd v tejto súvislosti navyše poukazuje na § 24 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, v zmysle ktorého v čase krízovej situácie (čo je aj prípad žalobkyne) sa posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby pri výkone lekárskej posudkovej činnosti podľa osobitného predpisu vykoná bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby, ak posudkový lekár neurčí inak.

67. Pokiaľ ide o sociálnu posudkovú činnosť, v zmysle § 13 ods. 5 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP sa táto vykonáva za účasti fyzickej osoby s ŤZP, ktorá má právo vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie svojej sociálnej situácie. Avšak podľa § 13 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v čase krízovej situácie sa vykonáva sociálna posudková činnosť za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím¹⁸) len v odôvodnených prípadoch a len v nevyhnutnom rozsahu. Odkaz 18 sa vzťahuje práve na § 13 ods. 5 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, čo znamená, že v čase krízovej situácie došlo k obmedzeniu výkonu posudkovej činnosti za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím len pre odôvodnené prípady a len v nevyhnutnom rozsahu. Žalobkyňa resp. posudzovaná osoba odôvodnenosť svojho prípadu netvrdili a ani správny súd ju z obsahu administratívneho spisu nezistil.

68. Počas krízovej situácie, ktorá trvala v čase vykonávania lekárskej posudkovej činnosti ako aj sociálnej posudkovej činnosti správnymi orgánmi (december 2020 až august 2021), tak v zmysle uvedeného nebolo povinnosťou tieto vykonávať v prítomnosti posudzovanej osoby, preto nedošlo zo strany správnych orgánov k porušeniu ich zákonnej povinnosti, v dôsledku čoho správny súd námietku žalobkyne vyhodnotil ako nedôvodnú.

69. Správny súd následne preskúmal, či skutkový stav v prejednávanej veci bol zistený riadne a úplne. V tejto súvislosti správny súd zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre ustálenie záveru o miere funkčnej poruchy a jej rozsahu, respektíve o stupni odkázanosti posudzovanej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, musí rovnako ako správne orgány, vychádzať z komplexných posudkov, vo vzťahu ku ktorým posudzuje relevantnosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, a to najmä s prihliadnutím na námietky žalobkyne.

70. Z administratívneho spisu vyplýva, že podkladom rozhodnutia orgánu prvého stupňa bol komplexný posudok č. B./XXXX/XXXXX-XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ktorého podkladom bol lekársky posudok č. 2020/92 763 zo dňa 18.12.2020 (§ 15 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP). Následne, po podaní odvolania a po predložení rozsiahlej zdravotnej dokumentácie žalobkyňou, bol vypracovaný nový komplexný posudok č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX, ktorého podkladom je lekársky posudok č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX vypracovaný posudkovým lekárom odvolacieho orgánu (§ 15 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP). Správny súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že lekársky posudok č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX bol vypracovaný na základe posúdenia všetkých lekárskejších správ a nálezov nachádzajúcich sa v administratívnom spise (vrátane lekárskejších správ a nálezov priložených k odvolaniu), pričom boli uvedené aj stručné diagnostické závery vyplývajúce z jednotlivých dokumentov. V lekárskom posudku absentuje len posúdenie Lekárskej prepúšťacej správy vydanéj MUDr. Andrejom Novákom, Ľubovnianska nemocnica, n.o. zo dňa 20.02.2017 nachádzajúcej sa taktiež v administratívnom spise, avšak správny súd zároveň dodáva, že obsah uvedenej správy samej o sebe nemá vplyv na závery vyplývajúce z lekárskeho posudku.

71. Vzhľadom na uvedené je správny súd toho názoru, že žalovaným zistený skutkový stav čo do posúdenia zdravotného stavu posudzovanej osoby bol dostatočný pre riadne posúdenie veci, závery vyplývajúce z lekárskeho posudku č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX, ako aj komplexného posudku č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a zdravotnou dokumentáciou tak, aby bolo možné určiť mieru funkčnej poruchy posudzovanej osoby. V tomto smere preto správny súd vyhodnotil námietku žalobkyne týkajúcu sa nedostatočne zisteného skutkového stavu ako nedôvodnú.

72. Pokiaľ ide o lekárske správy, ktoré žalobkyňa priložila k Vyjadreniu Žalobcu vo veci vedenej u Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 3Sa/24/2021 zo dňa 03.10.2022 (replike) správny súd uvádza, že všetky lekárske správy, ktoré boli vystavené pred dátumom vypracovania lekárskeho posudku č. G./H. zo dňa XX.XX.XXXX boli v tomto lekárskom posudku aj posúdené (s výnimkou, na ktorú je poukázané v bode 70. odôvodnenia). V súvislosti s lekárskejšími správami, ktoré nie sú predmetom posúdenia v lekárskom posudku správny súd konštatuje, že nakoľko tieto boli vypracované až po vydaní napadnutého rozhodnutia, s poukazom na § 135 ods. 1 SSP (v zmysle ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy) nemajú vplyv na správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

73. Záverom správny súd k námietke žalobkyne týkajúcej sa porušenia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím uvádza, že žalobkyňa nenamietala žiadne konkrétne, v čom mali byť tieto práva porušené. Skutočnosť, že posudzovaná osoba nebola posúdená ako osoba odkázaná na opatrovanie len sama o sebe nemôže naplňať automatické porušenie jeho práv garantovaných Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, a to len preto, že nespĺňa zákonné podmienky nároku na poskytnutie kompenzácie.

74. V ďalšom konaní bude úlohou orgánu prvého stupňa nanovo posúdiť stupeň odkázanosti posudzovanej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a to v intenciách vysloveného právneho názoru správneho súdu, ktorým je orgán verejnej správy viazaný (§ 191 ods. 6 SSP). Výsledkom uvedeného bude vypracovanie nového komplexného posudku s návrhmi na kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia posudzovanej osoby v zmysle prijatých záverov. Ak by správne orgány dospeli k záveru, že peňažný príspevok na opatrovanie sa ďalej nenavrhuje, svoje následné rozhodnutia zrozumiteľne odôvodnia preskúmateľným spôsobom tak, aby spĺňali náležitosti v zmysle § 47 ods. 3 správneho poriadku za aplikácie § 53 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

75. Ak správny orgán dospeje k záveru, že je potrebné opätovne vykonať sociálnu posudkovú činnosť, správny súd dáva do pozornosti, že od 15.09.2023 bola zrušená mimoriadna situácia v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19, ktorá bola vyhlásená dňa 12.03.2020, preto správne orgány túto skutočnosť zohľadnia a sociálnu posudkovú činnosť vykonajú za účasti posudzovanej osoby v súlade s § 13 ods. 5 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

76. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a priznal úspešnej žalobkyni v žalobe uplatnené právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania voči žalovanému. Podľa § 175 ods. 2 SSP o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,

- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).